

SELETUSKIRI TÕRVA VALLA 2018.a. EELARVELE

Tõrva valla 2018. aasta eelarve eelnõu koostamise aluseks on 4 ühinenud omavalitsuse (Tõrva, Helme, Põdrala, Hummuli) poolt koostatud eelarvete projektid. 2018.aasta eelarve on koostatud juhindudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest.

Eelarve koosneb 5 osast. Eelarve koosneb eelarveaasta **põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse** ja **likviidsete varade muutuste** plaanist koos täiendavate nõuete ja informatsiooniga

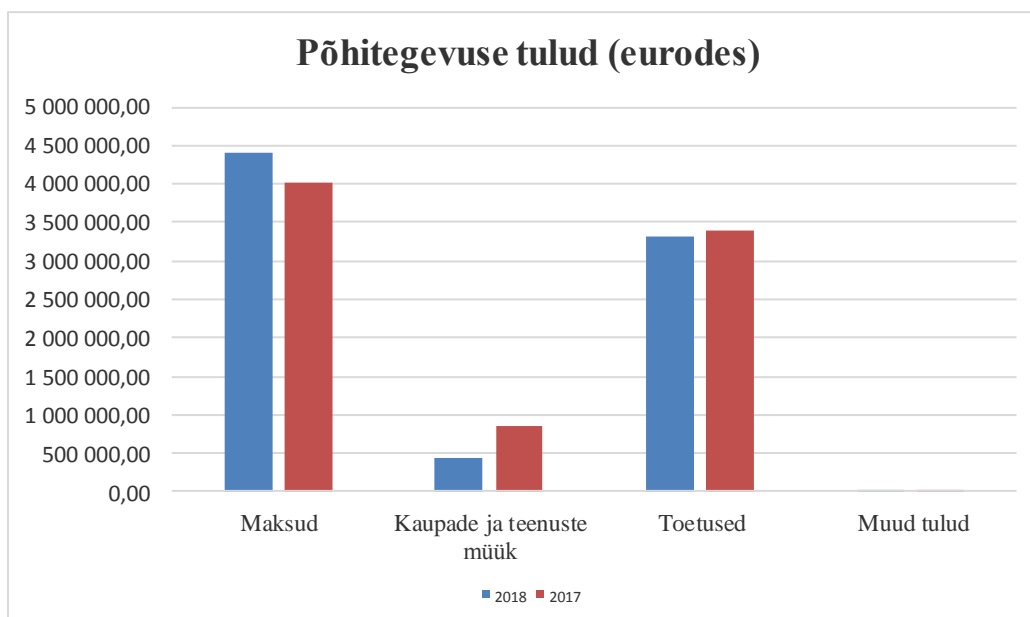
2018. aasta eelarve on koostatud kassapõhisena.

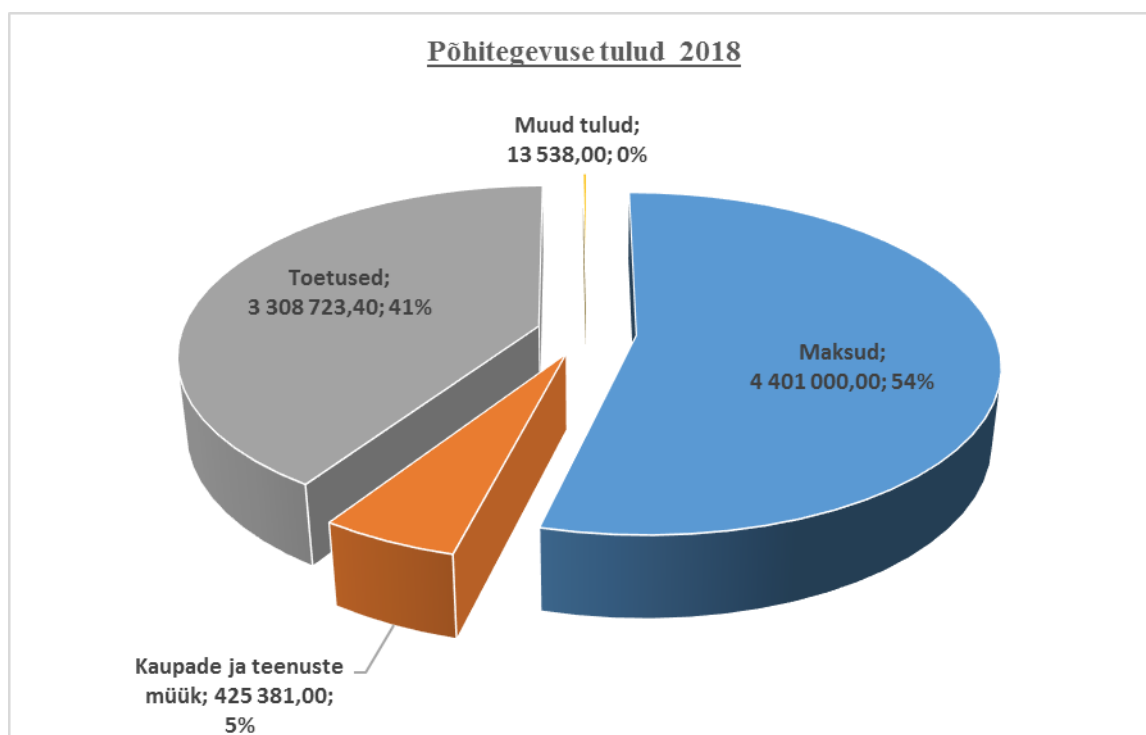
Eelarve kogumaht on **11 556 429,26 eurot**:

- põhitegevuse tulud **8 148 624,40** eurot,
- investeerimistegevuse tulud **1 948 440** eurot,
- võetav investeerimislaen (kassapõhine laekumine) **1 085 000** eurot,
- likviidsete vahendite planeeritav jääk **374 364,86 tuhat** eurot.

PÕHITEGEVUSE TULUD

Põhitegevuse tulud on: **maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadud toetused tegevuskuludeks ning muud tegevustulud**. Põhitegevuse tulusid planeeritakse 2018.a. eelarvesse **8 148 624,40** eurot.

Maksutulud

Füüsilise isiku tulumaksu on eelarvesse prognoositud enam võrreldes 2017.aastaga 9 %. Prognoosi aluseks on tulumaksu eraldamise % suurenemine 0,26% võrra, samuti ka 2018.a. jaanuarikuu tegelik laekumine.

	2018 mln eurot	KOV tulumaksu osa suurus %
Tulumaksu baastase 2017. a		11,6
Tulumaksu üldine suurendamine	20	
Tulumaksu suurendamine ujumise algõpetuse tõttu	0,9	
Tulumaksu suurendamine üldhariduskoolide tugispetsialistide tõttu	1,8	
Tulumaksu suurendused kokku	22,7	
Uus tulumaksumäär pärast suurendusi		11,86

Samuti on eelarvesse planeeritud maamaksu tõus, mille aluseks on Tõrva vallas kehtestatud maamaksu määr 2,5% ning valdade ühinemisega territooriumi pindala muutus (Soontaga küla oli endise Puka valla territoorium).

	2018 eelnõu	2017 eelarve	2016 tegelik
30 Maksutulud	4 401 000,00	4 022 700,00	3 793 367,43
3000 Füüsilise isiku tulumaks	4 100 000,00	3 753 700,00	3 527 333,00
3030 Maamaks	300 000,00	268 000,00	265 330,00
3044 Reklaamimaks	500,00	500,00	551,05
3045 Teede ja tänavate sulgemise maks	500,00	500,00	153,38

Kaupade ja teenuste müük

Kuna neljal omavalitsusel olid omavahelised arvlemised (haridus, jäätmekäitluses, kalmistud, muuseum), siis on põhitegevuse tuludest välja arvatud summa ligikaudu 400 000 euro väärtuses. Samuti on kavandatud kõigis omavalitsuse lasteaedades tasuta toit. Seoses sellega vähenevad tulud 40 000 eurot.

Haridusasutuse majandustegevuse tuludest moodustab suurema osa laekumine lasteaedade (kohatasu, õppetasu) majandustegevusest, mis on ligikaudu 53 tuh eurot ning muusikakooli (õppetasud) majandustegevusest 11 tuh eurot.

Sotsiaalasutuse majandustegevus sissetulekud on vähenenud võrreldes eelmiste aastatega, selle põhjus on eelkõige hooldekodudes olevate inimeste eest kohatasude maksmises. Suures osas laekub hooldekodus olevate inimeste sissetulek (pension) otse hooldekodudele, mitte enam omavalitsuse kaudu. Samas osas on omavalitsusel ka kulud sotsiaalvaldkonnas väiksemad.

2018.a. eelarvesse on planeeritud ka rohkem tulusid vallavara müügist. Ühinenud omavalitsustes on vara (eelkõige korterid), mis on kavas müüa.

	2018 eelnõu	2017 eelarve	2016 tegelik
Kaupade ja teenuste müük	425 381,00	835 779,52	810 789,26
320 Riigilõivud	1 550,00	2 282,00	4 286,76
3220 Arvlemine teiste omavalitsustega (kohatasud)	47 856,00	373 529,00	372 792,11
3220 Haridusasutuste majandustegevus	67 020,00	95 617,52	93 624,68
3221 Kultuuriasutuste majandustegevus	18 400,00	28 813,00	23 731,60
3222 Laekumine spordi- ja puhkeasutuste tegev.	3 600,00	3 100,00	2 814,00
3224 Sotsiaalasutuste majandustegevus	109 900,00	182 347,00	171 470,25
3225 Elamumajanduse majandustegevus	35 900,00	35 900,00	40 247,63
3226 Keskkonnavalane tegevus	0,00	0,00	15 830,00
3227 Laekumine alaealiste komisjoni tegevusest	0,00	900,00	583,84
3230 Transpordiasutuste majandustegevus	100,00	300,00	75,20
3232 Laekumised muudest majandustegev.	22 000,00	21 556,00	25 531,15
3233 Tulu soojuse ja el.energia müügist	1 500,00	1 500,00	1 877,37
3233 Üüri ja renditulu	68 300,00	67 126,00	69 753,93
3237 Laekumine õiguste müügist	1 500,00	1 500,00	1 475,00
3238 Kantseleiteenuste tasu	110,00	110,00	267,50
3238 Muud tulud	8 645,00	157,00	1 683,00
3238 Muu kaupade müük	39 000,00	21 042,00	575,24

Saadud toetused tegevuskuludeks

2018.a. eelarve tuludesse on arvestatud eelarve koostamise ajal teadaolevad sihtotstarbeliste toetustena laekuvad toetused.

	2018 eelarve	2017 eelarve	2016 täitmine
<u>Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks</u>	<u>265 934,40</u>	<u>779 664,69</u>	<u>212 930,51</u>
<u>Toetused riigilt ja riigiasutustelt</u>	<u>249 374,40</u>	<u>589 102,66</u>	<u>143 711,75</u>
Rahandusministeerium (õppelaen)	3 843,40	6 989,40	27 858,99
Rahandusministeerium (ühinemistoetus)	201 500,00	300 750,00	0,00
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	0,00	440,00	400,00
Põllumaj.min. (PRIA)	13 731,00	6 675,57	7 779,19
Kultuuriministeeriumi toetus	0,00	23 937,78	17 591,90
Kaitseministeerium	0,00	6 336,37	4 654,24
Haridus ja Teadusministeerium (õpilaskodu)	30 000,00	46 408,30	43 712,00
Maavalitsus	300,00	20 687,00	23 426,00
Sotsiaalministeeriumi haldusala	0,00	3 422,65	6 958,00
Muud toetused (sh KOV-id)	0,00	173 455,59	11 331,43
<u>Toetused valitsussektorisse kuulvatelt SA-lt</u>	<u>0,00</u>	<u>58 029,03</u>	<u>43 364,76</u>
Tiigrihüppe SA/ Hariduse Infotehnoloogia SA	0,00	14 331,70	0,00
Archimedes SA	0,00	0,00	150,00
Keskonnainvesteeringute Keskus	0,00	24 444,36	24 746,76
Eesti Kultuurkapital	0,00	12 270,00	5 960,00
Muud	0,00	6 982,97	12 508,00
<u>Toetus muudelt asutustelt teg.kuludeks (ENTK)</u>	16 560,00	132 533,00	25 854,00

2018.a. eelarvesse laekuvad tasandus- ja toetusfondi toetused

<u>Tasandus- ja toetusfondi toetused kokku</u>	3 042 789,00	2 616 173,00	2 463 035,00
Tasandusfondi toetus	869 055,00	832 654,00	848 801,00
Toetusfond - sotsiaalvaldkonna kuludeks	205 812,00	148 856,00	136 715,00
Toetusfond - hariduskulude toetus	1 490 728,00	1 315 081,00	1 241 016,00
Toetusfond – jäätmehoolduse arendus	10 230,00	12 575,00	0,00
Toetusfond - teede korrashoiuks	242 092,00	243 005,00	246 274,00
Toetusfond - rahvastiku toiminguteks	841,00	221,00	169,00
Toetusfond – lasteaegade õpetajate töötasudeks	75 839,00	8 956,00	0,00

Toetusfond – noorte huvitegevus	148 192,00	54 825,00	0,00
---------------------------------	------------	-----------	------

Maavalitsustelt tuli omavalitsustele üle asendushoolduse lepingute ja rahade haldamine. KOV saab toetusfondi kaudu tema eestkostel olevate laste eest raha enda kätte ja suunab selle edasi asenduskodusse või asendusperele.

Toetusfondi kaudu eraldatakse omavalitusele raha asendushoolduseks (vt sotsiaalvaldkonna kuludeks saadav toetus). Eelarves on see summa Tõrva vallale 93 380 eurot.

Muud tegevustulud

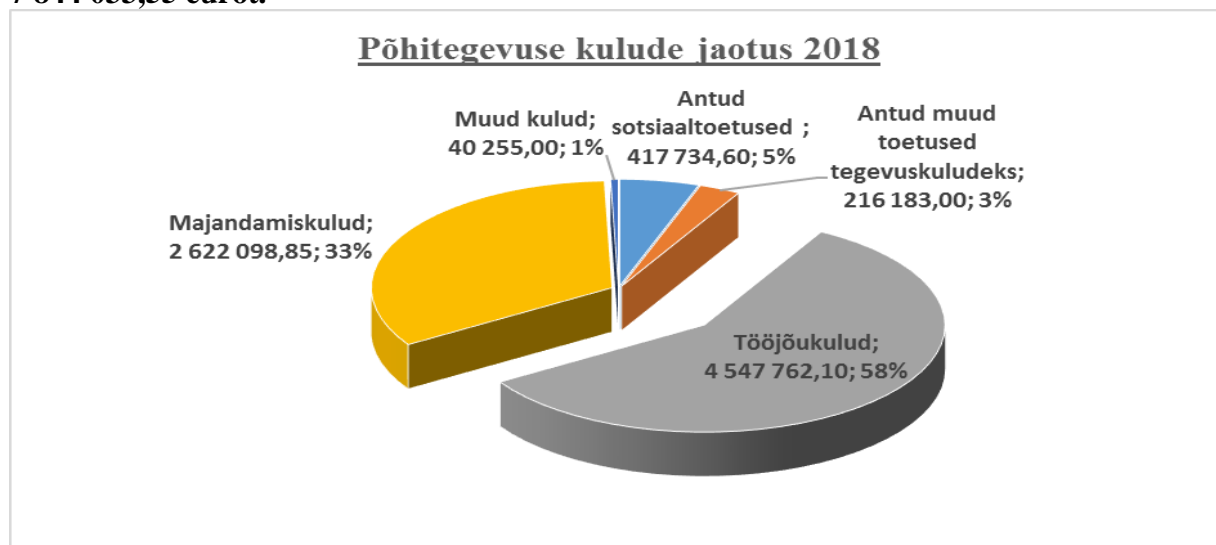
	2018 eelarve	2017 eelarve	2016 täitmine
	13 520,00	24 431,00	34 509,61
Kaevandamisõiguse tasu	0,00	8 000,00	8 381,00
Laekumine vee erikasutusest	13 520,00	14 020,00	15 119,00
Saastetasud ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitis	0,00	1 000,00	0,00
Muud tegevustulud	0,00	1 411,00	11 009,61

PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes

Põhitegevuse kulude jaotus KOFS järgi on: **antavad toetused tegevuskuludeks, ja muud tegevuskulud.**

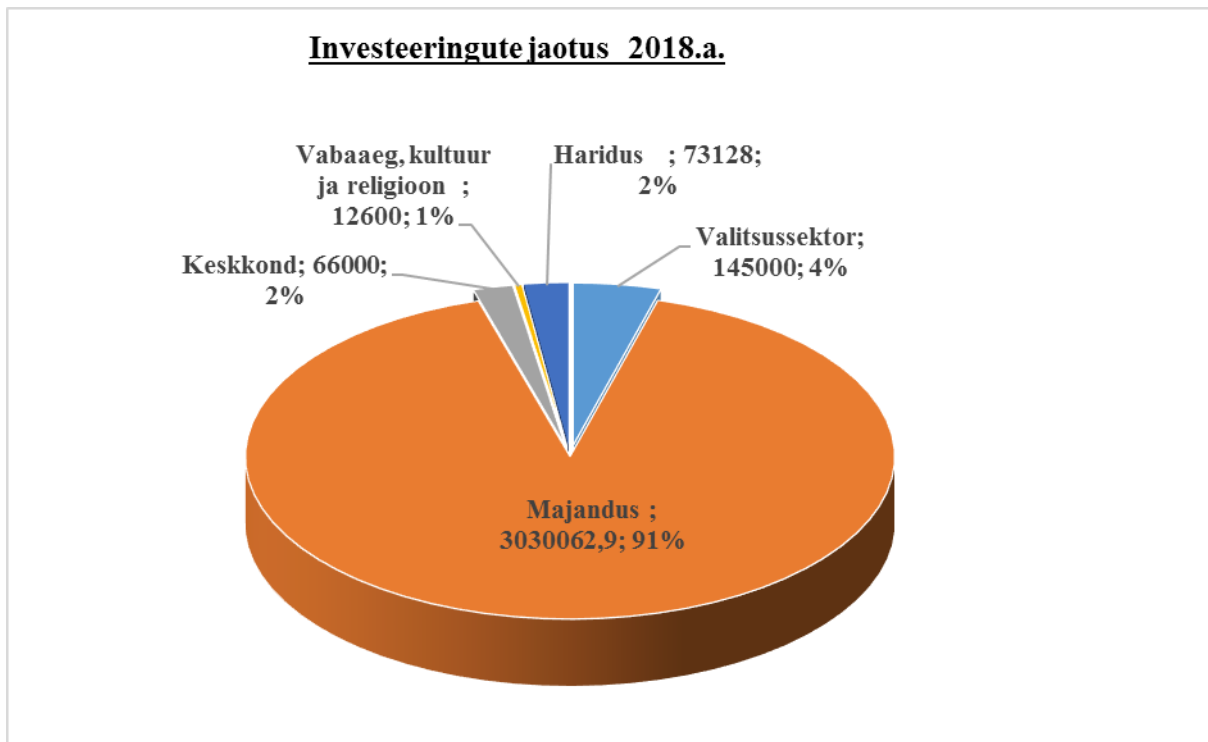
Antavad toetused tegevuskuludeks on antavad sotsiaaltoetused ning sihtotstarbelised ja mittesihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks. Muud tegevuskulud on personalikulud, majandamiskulud ja muud kulud. Põhitegevuse kuludeks on eelarves planeeritud **7 844 033,55 eurot.**

INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevuse kulud

Investeeringustegevuse kulud 2018.a. eelarve projektis on: **põhivara soetamine ja rekonstrueerimine**. Eelarvesse planeeritav summa on **3 326 790,90 eurot**

Planeeritavad investeeringud 2018:	Summa	Katteallikas
Linnavalitsus - hoone	145 000,00	ühinemistoetus
Ujula projekteerimine (planeeringud)	255 000,00	ühinemistoetus
Teed, tänavad	185 854,00	oma (toetusfond)
Keskväljaku ehitus	980 000,00	oma (laen)
	1 200 000,00	toetus (EAS)
Tõrva-Roobe kergliiklustee ehitus	217 000,00	toetus (EAS)
	105 000,00	oma (laen)
Vanamõisa hüppetorni rekonstrueerimine	25 000,00	oma
Projektide kaasfin.(kaasav eelarve)	20 000,00	oma
Projektide kaasfin.(investeeringu omaosalus)	12 208,90	oma
Üldmajanduslikud arendusprojektid (inv.reserv)	30 000,00	oma
Haljastus (Vanamõisa varjualune)	10 000,00	oma
Riidaja mõisapargi projekti omaosalus	8 000,00	oma

Pikasilla puhkeala projekti omaosalus	20 000,00	oma
Helme kiriku varemete konserveerimistööd	15 000,00	toetus (Muinsuskaitseamet)
Helme linnuse varemete konserveerimistööd	13 000,00	toetus (Muinsuskaitseamet)
Gümnaasiumi hoone remont	25 000,00	oma
Gümnaasiumi muu inventar ja õppevahendid	13 153,00	oma
Gümnaasiumi inventar omaosalus	7 975,00	oma
Gümnaasiumi inventar toetus	27 000,00	toetus (PRIA)
Tõrva Muusikakool pillide ost	6 000,00	oma
Kinomaja õhksoojuspump oma	660,00	oma
Kinomaja õhksoojuspump toetus	5 940,00	toetus (PRIA)

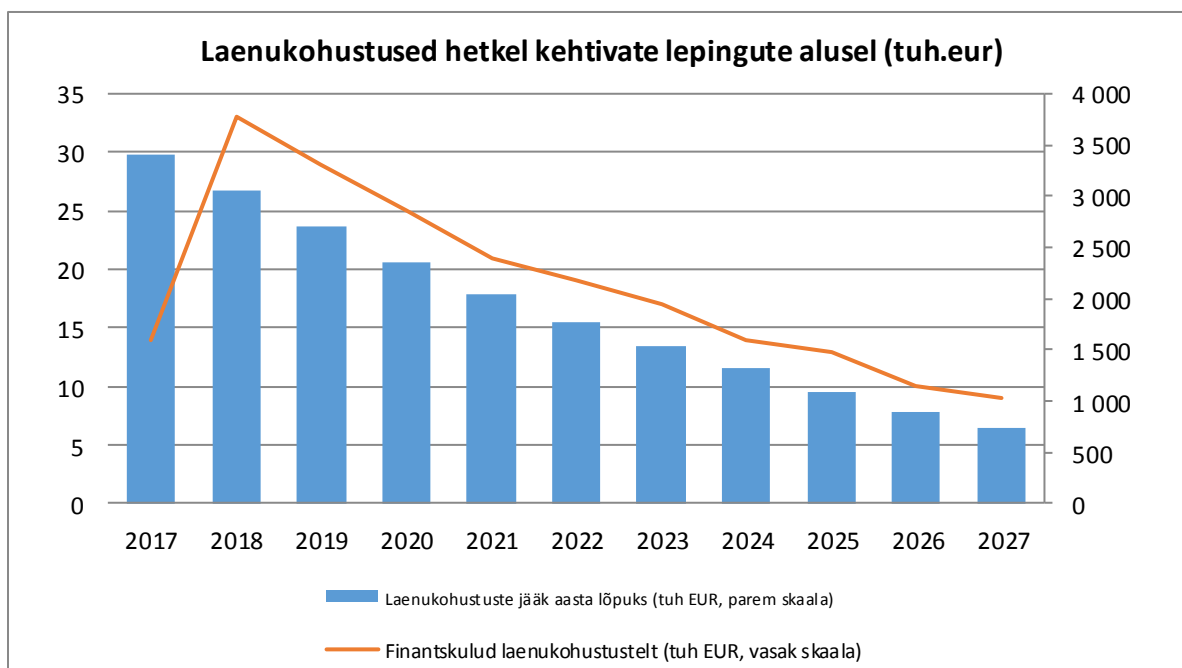
KOKKU 3 326 790,90

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Pangalaenu on prognoositud (kassapõhiselt) eelarve investeeringute katteks **1 085** tuhat eurot. See on 2017.a. Tõrva Linnavalitsuse sõlmitud laenuleping SEB Pangaga linna keskväljaku rekonstrueerimiseks võetava laenu osa 980 tuh eurot ja Tõrva-Roobe kergliiklustee omaosaluse katteks võetav laen 105 tuh eurot.

2018.a. tagasimakstavad laenumaksed on 297 317 eurot, mis on suurem võrreldes 2017. aastaga **98 609 eurot**.

Laenukoormus seisuga 31.12.2017.a. oli **3 406 152 eurot**

LIKVIIDSED VARAD

2018.a. eelarve projektis olev kassa-pangajääk 374 364,86 eurot, mis suunatud investeerimistegevuse katteks.

KULUD JA INVESTEERIMISTGEVUS TEGEVUSALADE LÕIKES

Tegevusalade järgi jaotatud kulude tabelis on arvestatud lisaks **põhitegevuse kuludele ka investeerimistegevuse kulusid** (põhivara soetus, ning laenu- ja liisingu intressikulud). Tegevusalade järgi jaotatud kassapõhine eelarve annab ülevaate raha kulust valdkonniti.

